

.....

## АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

.....

УДК 336.221.24:336.225/.227](477)

**Р. В. Джох**

асистент кафедри адміністративного та фінансового права,  
Львівського національного університету імені Івана Франка

### ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ КОНТРОЛЬОВАНИХ ОПЕРАЦІЙ ЗА ПОДАТКОВИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

*У статті досліджено поняття «контрольованої операції» за міжнародними правовими актами та законодавством України. Це поняття розкрито шляхом аналізу трьох критеріїв віднесення господарських операцій до контрольованих, а саме: суб'єктного, предметного та вартісного. Запропоновано внести зміни в Податковий кодекс України та включити в коло контрольованих операцій внутрішні (господарські операції між резидентами).*

**Ключові слова:** контрольована операція, господарська операція, оподаткування, пов'язані особи, фінансовий результат.

**Постановка проблеми.** Контрольована операція є виключно юридичним явищем. Поняття «контрольована операція» введено в Податковий кодекс України (далі – ПК) в 2013 році із прийняттям законодавства, яке встановлює та регулює контроль за трансфертним ціноутворенням. На сьогоднішній день поняття «контрольованої операції» в Україні розкривається шляхом встановлення критеріїв віднесення господарських операцій до контрольованих. Проте згадані критерії сформульовані за допомогою значної кількості понять, тому для використання на практиці критеріїв віднесення господарських операцій до контрольованих, необхідним є звернення до законодавства, в якому розкриваються ці поняття. Враховуючи наведене вище, вважаємо, що дослідження поняття та сутності контрольованих операцій за податковим законодавством України є своєчасним та необхідним.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Сутність трансфертного ціноутворення та контрольованих операцій до-

сліджували: О.В. Валієва, О.О. Вороніна, І.С. Комар, П. Кричун, К.А. Непесов та ін. Проте явище контрольованих операцій крізь призму сучасного податкового законодавства України ними не досліджувалося.

**Мета статті** – дослідити поняття та сутність контрольованої операції за податковим законодавством України.

**Виклад основного матеріалу.** Згідно з Настановами Організації економічного співробітництва та розвитку щодо трансфертного ціноутворення для транснаціональних компаній та податкових служб (далі – Настанови ОЕСР) контрольовані операції – це операції між двома підприємствами, які є асоційованими по відношенню одне до одного [1]. Асоційованими підприємствами є два підприємства, якщо одне підприємство бере участь (безпосередньо чи опосередковано) в управлінні, контролі чи капіталі іншого підприємства, або якщо одні й ті ж самі особи беруть участь (безпосередньо чи опосередковано) в управлінні, контролі чи капіталі обох підприємств (наведене визначення знаходиться в глосарії Настанов ОЕСР). Також варто вказати, що у п. 12 вступу до Настанов ОЕСР вказується, що Настанови ОЕСР

застосовуються лише до міжнародних (зовнішніх) господарських операцій, тобто підприємств, що знаходяться в різних податкових юрисдикціях.

В ПК України поняття «контрольована операція» визначається шляхом наведення критеріїв віднесення господарських операцій до контрольованих. Проаналізувавши ст. 39 ПК України, можемо виділити три критерії віднесення господарських операцій до контрольованих, а саме: суб'єктний, предметний та вартісний.

ПК України встановлює вимоги до платника податків та його контрагента з господарської операції для визначення її як контрольованої. Контрольованою операцією є лише та господарська операція, яка здійснюється платником податків, річний дохід якого від будь-якої діяльності, визначений за правилами бухгалтерського обліку, перевищує 150 мільйонів гривень (за вирахуванням непрямих податків) за відповідний податковий (звітний) рік [2] (з однієї сторони) та одним із наступних суб'єктів (з іншої сторони):

- пов'язана особа – нерезидент;
- нерезидент, зареєстрований у державі (на території), що включена до переліку держав (територій), затвердженого Кабінетом Міністрів України;
- нерезидент відповідної організаційно-правової форми, що знаходиться в певній державі (території). Перелік організаційно-правових форм таких нерезидентів в розрізі держав (територій) затверджується Кабінетом Міністрів України;
- комісіонер-нерезидент, який перепродає товар, роботу, послугу одному чи декільком із вищезазначених суб'єктів.

Згідно з предметним критерієм контрольованими є всі види операцій, договорів або домовленостей, документально підтверджених або непідтверджених, що можуть впливати на об'єкт оподаткування платника податків податком на прибуток підприємств (п.п. 39.2.1.4. ст. 39 ПК).

Вартісний критерій сформульований шляхом визначення загальної вартості господарських операцій, здійснених з одним контрагентом. Контрольованими є операції (за умови, що вони відповідають двом попереднім критеріям), обсяг яких з кожним контрагентом, визначений за пра-

вилами бухгалтерського обліку, перевищує 10 мільйонів гривень (за вирахуванням непрямих податків) за звітний період (п.п. 39.2.1.7. ст. 39 ПК).

Враховуючи наведені вище розуміння контрольованих операцій, закріплених в Настановах ОЕСР та ПК України, вважаємо, що зміст поняття «контрольована операція» в українському законодавстві ширший ніж в міжнародному праві. Такий висновок зроблено, оскільки в міжнародному праві контрольовані операції – це виключно операції між асоційованими підприємствами (аналог пов'язаних осіб), а згідно з ПК України – це операції між пов'язаними особами та особами, що знаходяться в низькоподаткових юрисдикціях (низькоподаткова юрисдикція – юрисдикція, законодавство якої не передбачає звільнення від податків, але в разі виконання певних умов компаніям надаються пільги [3]). Як наслідок, таке трактування поняття «контрольована операція» призводить до понятійної плутанини та позначення терміном «контрольована операція» явищ (операцій), які такими не являються з точки зору міжнародного законодавства.

Розглянемо вказані три критерії віднесення господарських операцій до контрольованих детальніше.

1) Суб'єктний критерій. Враховуючи суб'єктний склад здійснення контрольованих операцій, вважаємо, що контрольованими є лише зовнішні господарські операції (господарські операції між резидентами різних держав). Аналогічну думку висловлено в листі ДФС України «Про застосування норм податкового законодавства щодо трансфертного ціноутворення» від 14.04.2016 р. № 13362/7/99-99-19-02-02-17 [4].

Варто зазначити, що Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо трансфертного ціноутворення» від 07.04.2013 р. контрольованими операціями також визнавав внутрішні господарські операції [5], проте з 2015 року за ініціативою Міжнародного валютного фонду та Світового банку правила трансфертного ціноутворення змінили [6] та виключили внутрішні (між резидентами) господарські операції з числа контрольованих. Як зазначено вище, поняття конт-

рольованої операції в українському законодавстві є ширшим ніж в Настановах ОЕСР, вважаємо, що правове регулювання зазначених операцій в Україні в більшій мірі спрямоване на боротьбу з ухиленням від сплати податків, ніж на контроль за трансфертним ціноутворенням. Тому виключення внутрішніх господарських операцій з числа контрольованих є незрозумілим, адже маніпулюючи трансфертними цінами, платники можуть обходити податки, здійснюючи внутрішні операції. Наприклад, здійснення господарських операцій з фізичною особою-підприємцем, яка перебуває на спрощеній системі оподаткування обліку та звітності.

О.В. Валієва в дисертаційному дослідженні «Удосконалення податкового контролю за трансфертним ціноутворенням» висловлює думку про необхідність визнання контрольованими операціями господарські операції між резидентами (внутрішні). Автор зазначає, що застосування однієї зі сторін угоди знижених ставок або спрощених режимів оподаткування, можливість заліку накопичених податкових збитків може вплинути на встановлення взаємозалежними особами трансфертних цін по операціях у середині країни з метою ухилення від оподаткування [7, с. 95-96].

Внутрішні господарські операції (операції між резидентами) є контрольованими в Англії, де необхідність контролювати внутрішні операції була обґрунтована тим, що застосування до міжнародних операцій більш обтяжливого податкового режиму, в порівнянні з аналогічними операціями між резидентами, може порушувати принцип недискримінації, передбачений в ст. 24 Модельної конвенції ОЕСР про податок на доходи і капітал [8].

Ухилення та обхід податків призводить до дефіциту бюджету, а дефіцит, в свою чергу, у довгостроковому періоді до: 1) інфляції; 2) витіснення інвестицій; 3) зниження доходів і добробуту майбутніх поколінь [9, с. 119].

Враховуючи наведене вище, а також складний економічний стан держави, вважаємо за необхідне поширення поняття «контрольованих операцій» також на внутрішні (господарські операції між резидентами).

2) Предметний критерій. Контрольованими є всі види операцій, договорів або домовленостей, документально підтверджених або непідтверджених, що можуть впливати на об'єкт оподаткування податком на прибуток підприємств платника податків [2].

Згідно з ПК України об'єктом оподаткування податком на прибуток підприємства є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які виникають відповідно до положень розділу III ПК України.

Тобто, на нашу думку, контрольованими є лише ті господарські операції, що можуть впливати на прибуток (враховуючи його розуміння в податковому праві) підприємства. Згідно з тлумачним словником термін «впливати» означає діяти певним чином на кого-, що-небудь [10]. Складовими прибутку в розумінні податкового права є фінансовий результат та податкова різниця. В законодавстві немає визначення терміну «фінансовий результат», тому слід використати його доктринальне розуміння. В науковій літературі існує плюралізм думок щодо розуміння зазначеного поняття, зокрема О.О. Вороніна [11, с. 23], В.А. Пилипко [12, с. 402] розкривають термін «фінансовий результат» як підсумки (результат) діяльності підприємства; Ф.Ф. Бутинець [13, с. 245], В.А. Луговий [14, с. 123] – як прибуток (збиток) підприємства; А.Г. Загородній [15, с. 567], Н.П. Кондраков [16, с. 520] – як приріст (зменшення) капіталу. Не вдаючись в детальний аналіз поняття «фінансовий результат», зазначимо, що нас більше цікавить визначення цього поняття через категорію прибутку в економічному розумінні. На думку В.А. Лугового, фінансовий результат – це балансовий прибуток (або збиток) підприємства, який складається з доходу (витрат) від реалізації готової продукції (робіт, послуг), доходу

(витрат) від інших реалізацій і сум позареалізаційних доходів та витрат [14, с. 123]. Виходячи з наведеного визначення вважаємо, що вплив на фінансовий результат (зменшення або збільшення) може здійснюватися шляхом збільшення (зменшення) доходів та витрат.

Податкова різниця – різниця, яка виникає між оцінкою і критеріями визнання доходів, витрат, активів, зобов'язань за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку або міжнародними стандартами фінансової звітності та доходами і витратами, визначеними згідно з розділом III ПК України.

Враховуючи етимологічне розуміння терміну «впливати», визначення «прибутку», «доходів», «витрат», що знаходяться в бухгалтерських стандартах, правила визнання та невизнання доходів та витрат, а також сутність податкових різниць, господарськими операціями, що впливають на об'єкт оподаткування податку на прибуток підприємства, є операції, що:

- призводять до виникнення доходу, згідно з правилами бухгалтерського обліку (П(С)БО 15 «Дохід»);
- призводять до виникнення витрат, згідно з правилами бухгалтерського обліку (П(С)БО 16 «Витрати»);
- призводять до утворення податкових різниць (III розділ ПКУ).

ДФС України в своїх листах чітко визначила належність та неналежність деяких господарських операцій до контрольованих. Не вважаються контрольованими наступні господарські операції:

- із збільшення власного капіталу за рахунок внесків учасників [17], проте в листі від ДФС України від 23.05.2016 р. № 11132/6/99-99-15-02-02-15 здійснено уточнення, що не беруться до уваги лише суми інвестицій, отриманих у грошовій формі. Водночас «у розрахунку вартісного критерію враховуються суми інвестицій, отриманих у формі, відмінній від грошової, а також суми сплачених роялті» [18];
- кредити, депозити, позики, поворотна фінансова допомога, при цьому сума нарахованих процентів (дивідендів) за такими операціями підлягає врахуванню під час визначенні вартісного критерію контрольованих операцій [19].

Контрольованими є: господарські операції зі списання боргу [20]; операція з нарахування відсотків за кредитами, водночас сама операція з надання чи отримання кредиту не є контрольованою [21]; операція, пов'язана з переходом заборгованості платника податку на прибуток до поручителя-нерезидента з «низькоподаткової» юрисдикції, при цьому ціна за такою операцією визначається з урахуванням умов основного договору та договору поручки [22]; операція з відвантаження товарів звичайному нерезиденту, розрахунок за який здійснюється на умовах тристороннього договору іншим нерезидентом, зареєстрованим у низькоподатковій юрисдикції [23]; операція з отримання комісійних послуг [4].

Варто погодитися з думкою, що висловлювалася спеціалістами «Першої консалтингової компанії», про віднесення операції з придбання основних засобів до контрольованих, хоча вона й не змінює суму прибутку, проте оподатковуваний прибуток буде зменшуватися на нараховані суми амортизації об'єкта. Тому ця операція є такою, що впливає на оподатковуваний прибуток [24].

3) Вартісний критерій. Згідно з ПК України контрольованими є господарські операції, якщо обсяг таких операцій платника податків з кожним контрагентом, визначений за правилами бухгалтерського обліку, перевищує 10 мільйонів гривень (за вирахованням непрямих податків) за відповідний податковий (звітний) рік.

Вважаємо першим питанням, на яке потрібно дати відповідь при визначенні обсягу господарських операцій між платником податків та контрагентом, є дата здійснення операції. Згідно з листом ДФС України від 24.05.2016 р. № 11226/6/99-99-15-02-02-15 [25], датою проведення контрольованої операції є дата переходу прав власності на товар або дата складання акта чи іншого документа, який підтверджує виконання робіт або надання послуг. Варто зазначити, що попередня оплата товару не враховується під час визначення вартісного критерію (10 млн грн.) контрольованої операції [26]. «Під час визначення вартісного критерію контрольованої операції обсяг таких операцій роз-



раховується за договірною (контрактною ціною) з урахуванням змін згідно з надовою нерезидентом кредит-нотую» [4]. Під час визначення вартісного критерію не враховуються: суми непрямих податків (ПДВ, акцизний податок, мито [4]), дохід від операційних або неопераційних курсових різниць [27].

Вважаємо, під час встановлення обсягу контрольованих операцій (вартісного критерію) потрібно виходити з економічної доцільності такого встановлення, тобто врахувати:

1. Економічну можливість підконтрольними суб'єктами здійснювати процедуру дотримання трансфертних цін.

2. Наскільки перевищує дохід, отриманий від здійснення контролю за операцією, витрати контролюючих органів на забезпечення дотримання процедури трансфертних цін [28, с. 254].

Доречним є звернення до досвіду європейських держав. Наприклад, в Німеччині малим та середнім підприємствам, якщо сума за укладеними ними угодами становить менше ніж 500 тис. євро, не потрібно готувати якусь особливу документацію, як це роблять великі компанії [29, с. 61].

В Польщі контрольованими вважаються операції, що перевищують 100 тис. євро – якщо операція не перевищує 20% статутного капіталу однієї зі сторін операції, 30 тис. євро – у випадку реалізації послуг чи поставки нематеріальних активів, 50 тис. євро – в інших випадках [30].

**Висновки та пропозиції.** Враховуючи наведене вище, вважаємо за необхідне внести зміни в ПК України з метою віднесення внутрішніх господарських операцій (господарських операцій між резидентами) до контрольованих. Аналізуючи листи ДФС України, правила бухгалтерського обліку, норми ПК України, що регулюють порядок визначення бази оподаткування податком на прибуток підприємств, вважаємо, що позиції ДФС України, які викладені в зазначених листах, відповідають нормативному матеріалу, на основі якого вони видані та носять послідовний характер. Встановлення вартісного критерію належності господарських операцій до контрольованих є необхідним з метою дотримання засад податкового законодав-

ства та забезпечення належного контролю за ними, аналогічний досвід встановлення вартісного критерію є також і в європейських держав.

#### Список використаної літератури:

1. Настанови ОЕСР щодо трансфертного ціноутворення для транснаціональних компаній та податкових служб від 22 липня 2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://auditconsult.biz/tzo/0.pdf>.
2. Податковий кодекс України: Закон України від 2 грудня 2010 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
3. Комар І.С. Порівняння офшорів та низько податкових юрисдикцій: податковий аспект [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/27752/1/090-143-144.pdf>.
4. Про застосування норм податкового законодавства щодо трансфертного ціноутворення: Лист ДФС України від 14.04.2016 р. № 13362/7/99-99-02-02-17 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.profiwins.com.ua/uk/letters-and-orders/gna/7731-13362.html>.
5. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо трансфертного ціноутворення: Закон України від 04.07.2013 р. № 408-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/408-18>.
6. Гроші заходять у «гавані» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://zib.com.ua/ua/print/123851dfs\\_prograe\\_spravi\\_schodo\\_transfertnogo\\_cinoutvorennya\\_chere.html](http://zib.com.ua/ua/print/123851dfs_prograe_spravi_schodo_transfertnogo_cinoutvorennya_chere.html).
7. Валеева А.В. Совершенствование налогового контроля за трансфертным ценообразованием : дисс. ... кандидата экономических наук : спец. 08.00.10 / Валеева Александра Вадимовна; Гос. ун-т упр. – Москва, 2011. – 187 с.
8. Непесов К.А. Налоговое регулирование трансфертного ценообразования в российском и зарубежном праве : автореферат дис. ... к. ю. н.: спец. 12.00.14 / Курбанмурат Аманмурадович Непесов; – М., 2005. – 24 с.
9. Савич І. Вплив тінізації бюджетних відносин на макроекономічні показники / І. Савич // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Серія: Економіка. – 2015. – № 2. – С. 117-122.

10. Академічний тлумачний словник [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sum.in.ua/s/ukhlyjatysja>.
11. Вороніна О.О. Управління фінансовим результатом промислового підприємства: автореферат : спец. 08.00.04 – економіка та управління підприємствами / О.О. Вороніна; Харківський нац. економічний ун-т. – Харків, 2009. – 25 с.
12. Пипко В.А. Настільна книга бухгалтера та аудитора / В.А. Пипко, Л.Н. Булавина. – 5-е вид., доповнене. – М. : Фінанси і статистика, 2011. – 592 с.
13. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський облік / Ф.Ф. Бутинець, Л.В. Чижевська, С.Л. Береза. – Житомир: ЖІТІ, 2000. – 672 с.
14. Луговий В.А. Облік капіталу, позичок і фінансових результатів / В.А. Луговий. – М. : АТ «ІНКОНСАУДІТ», 1995. – 128 с.
15. Загородній А.Г. Облік і аудит: [термін. словник] / Загородній А.Г., Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ; Серія: Економічні науки, № 4/2013 Вознюк Г.Л., Партин Г.О. – Львів : «Центр Європи», 2002. – 671 с.
16. Кондраков Н.П. Бухгалтерський облік: [навчальний посібник] / Н.П. Кондраков. – 4-е вид., доп. – М. : ИНФРА-М, 2002. – 640 с.
17. Лист ДФС України від 18.02.2016 р. № 3613/6/99-99-19-02-02-15 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/baneryi/podatkovikonsultatsii/konsultatsii-dlya-yuridichnih-osib/66828.html>.
18. Лист ДФС України від 23.05.2016 р. № 11132/6/99-99-15-02-02-15 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/baneryi/podatkovikonsultatsii/konsultatsii-dlya-yuridichnih-osib/68435.html>.
19. Про окремі особливості визначення критеріїв контрольованої операції для цілей трансфертного ціноутворення [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/nove-pro-podatki-novini-/241842.html>.
20. Лист ДФС України від 18.02.2016 р. № 3612/6/99-99-19-02-02-15 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/baneryi/podatkovikonsultatsii/konsultatsii-dlya-yuridichnih-osib/66829.html>.
21. Лист ДФС України від 09.06.2016 р. № 12675/6/99-99-15-02-02-15 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/baneryi/podatkovikonsultatsii/konsultatsii-dlya-yuridichnih-osib/68725.html>.
22. Лист ДФС України від 18.02.2016 р. № 3614/6/99-99-19-02-02-15 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/baneryi/podatkovikonsultatsii/konsultatsii-dlya-yuridichnih-osib/66827.html>.
23. Лист ДФС України від 04.03.2016 р. № 4877/6/99-99-19-02-02-15 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/baneryi/podatkovikonsultatsii/konsultatsii-dlya-yuridichnih-osib/67026.html>.
24. Трансфертне ціноутворення 2015. Що таке контрольовані операції [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://firstconsulting.com.ua/articles/98-transfertne-tsinoutvorennya-2015-shcho-take-kontrolovani-operatsii>.
25. Лист ДФС України від 24.05.2016 р. № 11226/6/99-99-15-02-02-15 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/baneryi/podatkovikonsultatsii/konsultatsii-dlya-yuridichnih-osib/68439.html>.
26. Лист ДФС України від 08.04.2016 р. № 7861/6/99-99-19-02-02-15 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/baneryi/podatkovikonsultatsii/konsultatsii-dlya-yuridichnih-osib/67717.html>.
27. Лист ДФС України від 10.02.2016 р. № 2716/6/99-99-19-02-02-15 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/baneryi/podatkovikonsultatsii/konsultatsii-dlya-yuridichnih-osib/66709.html>.
28. Джох Р.В. До питання про визначення вартісного критерію контрольованих операцій / Р.В. Джох // «Закарпатські правові читання»: матеріали VII міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених та аспірантів. – Ужгород: Ужгородський національний університет, 2015. – VII. – С. 253-257.
29. Кричун П. У питаннях трансфертного ціноутворення в Німеччині прислуховуються до промисловців / П. Кричун // Вісник Міністерства Доходів і зборів України. – 2013. – № 46. – С. 58-61.
30. Tomasz Król Ceny transferowe – jak określać limity transakcji między podmiotami powiązanymi [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ksiegowosc.infor.pl/podatki/cit/cit/najczestsze-problemy/252176>.

**Джох Р. В. Понятие и сущность контролируемых операций согласно налоговому законодательству Украины**

*В статье исследовано понятие «контролируемой операции» согласно международным правовым актам и законодательству Украины. Это понятие раскрыто путем анализа трех критериев отнесения хозяйственных операций к контролируемым, а именно: субъектного, предметного и стоимостного. Предложено внести изменения в Налоговый кодекс Украины и включить в круг контролируемых операций внутренние (хозяйственные операции между резидентами).*

**Ключевые слова:** контролируемая операция, хозяйственная операция, налогообложения, связанные лица, финансовый результат.

**Dzhoh R. Concept and essence of controlled operations under tax legislation of Ukraine**

*The concept of "controlled operation" in accordance with international legal acts and legislation of Ukraine is explored. The concept of controlled operation is disclosed by analysis of three criteria for assigning business operations to controlled, namely: subjective, objective and cost. It is proposed to introduce amendments to the Tax Code of Ukraine and to include internal economic transactions between residents to the range of controlled operations.*

**Key words:** controlled operation, economic transactions, taxation, related persons, financial result.